

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1 (9)

1998-08-13

231-3241-89

0680-02-203

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET DUMME MOSSE

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, NVL) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogade kartor och som det beskrivs nedan, som naturreservat.

Syftet med reservatet skall vara att bevara myrens naturliga hydrologiska system så att myrkomplexets olika delar bildar en helhet för växt och djurliv. Även friluftslivets intressen skall tillvaratas under förutsättning att de inte motverkar naturvårdsintressena.

Syftet skall uppnås genom att

- låta myrområdena utvecklas fritt
- i stort sett lämna skogen för fri utveckling
- kanalisera och väl informera besökarna

I samband med att detta beslut vinner laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut den 7 juni 1967 angående bildande av naturreservat för del av Dumme mosse att gälla. Dessutom upphör Länsstyrelsens beslut den 23 oktober 1967 angående landskapsbildsskydd, såvitt avser det område som sammanfaller med en del av det område som utgör reservatsområdet, att gälla. Vidare upphör Länsstyrelsens beslut den 14 september 1973 angående landskapsbildsskydd för visst område av Dumme mosse att gälla.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) vilka anges under **Reservatsföreskrifter**.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 9 § naturvårdsförordningen föreskrifter för naturvårdsförvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga 5. Ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen upprättas senare.

1998-08-13

231-3241-89

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Dumme mosse
Kommun	Jönköping och Habo kommuner
Socknar	Bottnaryd, Mulseryd, Järstorp, Angerdshestra, Norrahammar, Habo
Läge	ca 10 km väster om centrala Jönköping
Areal	ca 2865 ha
Kartblad	Ekonomiska kartorna 7D Ulricehamn 2i " " 1h, 1i, 1j " " 0i, 0j Topografiska kartan 7D Ulricehamn SO
Gräns	se bifogade kartor, skala 1:10 000, bilaga 1, och översiktskarta bilaga 2. I anslutning till Rv 40 och Olsbovägen går reservatsgränsen 30 meter på ömse sidor om vägens mitt.
Fastigheter	se särskild sakägarförteckning, bilaga 4.
Naturvårds- förvaltare	Tekniska nämnden, Jönköpings kommun

Beskrivning av området

Myrkomplexet Dumme mosse har redovisats som riksintresse enligt Natursurslagen, (1987:12, NRL) med avseende på förekommande våtmarkstyper, skogs- och myrmosaik, dess vegetation och rika fågelliv. Det har vidare givits högsta skyddsvärde i Våtmarksinventeringen i sydvästra Sverige (SNV PM 1683) och är medtagen i Myrskyddsplan för Sverige (Naturvårdsverkets plan för Sveriges värdefullaste myrar från naturvårdssynpunkt). Reservatet omfattar huvuddelen av Dumme mosse, Ulvakullsmossen och Store mosse.

I den södra delen av området överkorsar riksväg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn. Vägen planeras att byggas ut till motorväg, huvudsakligen i befintlig sträckning. Den slutliga sträckningen är ej fastställd. Frågan om ändring av reservatsgränsen till följd av ombyggnad får prövas i särskild ordning.

1998-08-13

231-3241-89

Söder om vägen har en stor del avsatts som naturreservat (7 juni 1967), medan delen norr om vägen belagts med landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen (i dess lydelse före den 1 januari 1975). Området kring Domneådammen utgör fågelskyddsområde med tillträdesförbud från den 1 mars till den 31 juli.

Myrkomplexet är beläget inom naturgeografisk region "sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida" på höjdpartiet mellan Nissans och Vätterns avrinningsområden. Området är hydrologiskt och geovetenskapligt mycket intressant på grund av de skilda myrtyperna, myrbildningen och det hydrologiska mönstret.

Dumme mosse är en platåmosse som sluttar en aning åt norr. Större delen av mossen har bildats genom en försumpning av fastmarken. Torvlagren har en mäktighet på mellan 2 och 9 meter. Mossen består av dels vidsträckta, öppna, flacka mosseplan och dels av kärrdråg kring åar och bäckar samt omfattande skogs- och myrmosaiker.

På öar, uddar och i randområden växer skog som till stora delar ej utsatts för skogsbruksåtgärder. Dessa områden hör också till myrkomplexet och bidrar till en ökad mångfald av biotoper. Vidare är Dumme mosse även botaniskt intressant med inslag av nordliga, västliga och östliga arter.

Myrkomplexet utnyttjas för ett omfattande friluftsliv, särskilt vintertid. Även den anlagda vandringsleden över mossens södra delar är flitigt utnyttjad.

Dumme mosse har också stort värde från landskapsbildssynpunkt.

Dumme mosse påverkas starkt av den korsande riksväg 40. Järnvägsbanken för gamla Ulricehamnsbanan, några småvägar och kraftledningen påverkar också mossen men i mindre utsträckning. Påverkan sker också från flygplatsen och i viss mån av dränering från angränsande skogs- och odlingsmarker.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som gäller i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller anläggning, inklusive jaktorn
2. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av fälld älg.
3. ställa upp eller parkera motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på anvisad plats

1998-08-13

231-3241-89

4. anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång annat än enligt fastställd skötselplan
5. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar
6. uppföra mast eller antenn
7. anlägga luft- eller markledning
8. anordna upplag
9. bedriva täkt av torv, grus, sand eller annat material
10. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa
11. utföra vattenföretag enligt 1 kap. 3 § vattenlagen (1983:291) utöver vad som gäller i vattendom meddelad av Söderbygdens vattendomstol den 27 november 1941 samt utföra sådan rensning som avses i 4 kap. 3 § VL
12. upparbeta dött träd eller vindfälle
13. kalka, tillföra växtnäringsämne eller jordförbättringsmedel
14. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
15. slutavverka, gallra, röja eller företa annan skoglig åtgärd annat än enligt fastställd skötselplan. Föreskriften gäller inte fastigheten Sandseryd 1:2 (Se föreskrift 16)
16. inom den del av fastigheten Sandseryd 1:2 som ligger inom reservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att slutavverka, gallra, röja eller företa annan skoglig åtgärd.
17. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart
18. rida eller köra med häst
19. medföra okopplad hund annat än vid jakt

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1998-08-13

231-3241-89

1. Utmärkning av reservatet.
2. Utförande och underhåll av anläggningar eller anordningar för allmänhetens friluftsliv enligt fastställd skötselplan.
3. Framföra motordrivet fordon i den omfattning som erfordras för reservatets skötsel

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som gäller i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. föra motordrivet fordon annat än på anvisad väg. Föreskriften skall inte utgöra hinder för rörelsehindrade att köra ut till grillplatsen vid Sandreveln. Sk "permobil" får utan hinder av föreskriften föras på Dumme mosse-leden.
2. ställa upp eller parkera motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på anvisad plats
3. tälta
4. cykla annat än på väg och gamla banvallen
5. rida eller köra häst
6. störa djurlivet genom närgånget uppträdande vid lya, gryt eller liknande
7. gräva upp örter
8. medföra okopplad hund
9. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
10. göra upp eld annat än på särskilt anvisade platser

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

11. anordna skyttetävling, orienteringstävling eller träning därför

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m m

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av bifogade skötselplan.

1998-08-13

231-3241-89

2. Naturvårdsförvaltare skall vara Jönköpings kommuns tekniska nämnd.

Ovan angivna föreskrifter skall inte utgöra hinder mot underhåll av riksväg 40, befintlig transformatorstation intill riksväg 40 eller befintliga kraftledningar inom reservatet. Samråd skall dock ske med naturvårdsförvaltaren i samband med transporter och avverkningar inom reservatsområdet.

Fågelskyddet för Domneådammen och norra delen av Dumme mosse kvarstår.

ÄRENDETS BEREDNING

Genom Länsstyrelsens beslut den 7 juni 1967 avsattes huvuddelen av den södra delen av Dumme mosse som naturreservat.

Under 1977 förvärvade Staten genom naturvårdsfonden en fastighet i mossens norra del och intrångsersättning utbetalades samma år för en fastighet i mossens östra del. Redan tidigare hade Jönköpings kommun förvärvat huvuddelen av mossen och genom ytterligare förvärv, med statsbidrag, av enskild mark på Ulvakullsmossen står numera Jönköpings kommun tillsammans med Statens fastighetsverk (tidigare Domänverket) som ägare till i det närmaste hela Dumme mossekomplexet. Inom komplexets nordvästra och västra delar finns också enskild ägd mark.

1995 sändes ett förslag till beslut med skötselplan ut på bred remiss bland annat till samtliga sakägare, ideella föreningar, berörda kommuner, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Vägverket med flera. 15 svar inkom till Länsstyrelsen, samtliga tillstyrkte reservatsförslaget. Hur synpunkterna har beaktats i beslutet och skötselplanen framgår av motiveringen nedan.

Länsstyrelsen har uppdragit åt Svensk Fastighetsvärdering, SVEFA, AB att förhandla med berörda markägare för att träffa avtal om de områden som bör ingå i reservatet. I dagsläget återstår ett avtal att teckna om intrångsersättning. Det förhållandet att förhandlingar om intrångsersättning pågår hindrar inte att ärendet avgörs. Markägaren kan, enligt 33 § första stycket naturvårdslagen, inom ett år från det att detta beslut vunnit laga kraft, väcka talan mot staten i fastighetsdomstol för att få ersättning för det intrång detta beslut medför på berörd fastighet.

MOTIVERING

På grund av områdets betydelse och behov av skydd och vård anser Länsstyrelsen följande:

1998-08-13

231-3241-89

Dumme mosse är representativ för större myrkomplex inom den nordvästra delen av Sydsvenska höglandet. Myrområdets orördhet, variationsrikedom och mosaikartade karaktär befästs genom att dess randskogar och mosaiker av skog och myr lämnas till fri utveckling.

Mossens storlek, relativa orördhet och dess mosaikartade karaktär skapar också optimala biotoper för många skygga, störningskänsliga och även hotade fågelarter och för ett rikt djurliv i övrigt.

Myrkomplexet har mycket stor betydelse för friluftslivet, framför allt under vintertid.

För att kunna bibehålla och utveckla ovanstående kvalitéer finner Länsstyrelsen att området särskilt behöver skyddas.

Utbyggnad av riksväg 40 planeras genom det tilltänkta reservatet. Även om vägen kommer att byggas kvarstår de huvudsakliga naturvärdena inom området. Den del som blir direkt berörd kommer helt att spolieras men genom att välja rätt byggteknik kan dock de negativa effekterna på myrens hydrologi väsentligt minskas i jämförelse med den påverkan som uppstår vid traditionell teknik.

Länsstyrelsen anser att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och inskränkningar för allmänheten.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i NRL och med den för Jönköping kommun gällande översiktsplanen.

Kommentarer till inkomna erinringar

Jönköpings kommun uttalar inte någon principiell erinran mot den föreslagna utvidgningen av naturreservatet Dumme mosse. Vissa ersättningsfrågor kan dock eventuellt behöva diskuteras.

Jönköpings Fältrittklubb erinrar att ridning bör tillåts utefter gamla banvallen. Länsstyrelsen vidhåller att förbud mot ridning och körning med häst skall gälla inom reservatet. Länsstyrelsen hänvisar till Jönköpings kommuns satsning på iordningställandet av en fältrittbana väster om Hulukvarn.

Vattenfall önskar vissa klarlägganden angående samråd om arbetsföretag. Länsstyrelsen har vid telefonsamtal med Mats Klarén på Vattenfall i Mullsjö meddelat att samråd mellan naturvårdsförvaltningen och andra intressenter, t ex Vattenfall, inom naturreservat är ett normalt förfarande som görs inom alla skyddade områden. Syftet är att så långt som möjligt förhindra att skador på mark och vegetation uppkommer.

1998-08-13

231-3241-89

Södra Vätterbygdens Fågelklubb önskar utvidgat fågelskyddsområde, ändring av vattendomar för Domneådammen och Risbrodammen, förbud mot jakt, reglering av Tranebokärret och utvidgad reservatsgräns som tar med mer fastmarkskog. Länsstyrelsen kommer att behandla utvidgningen av fågelskyddsområdet i särskild ordning. Kammarkollegiet utreder för närvarande förutsättningar för att ompröva gällande vattendomar för Domneådammen och Risbrodammen. Länsstyrelsen anser att rätt till jakt inte strider mot syftet och är därför tillåtet inom reservatet. Reservatsgränsens sträckning är resultatet av långårig förhandling med flera enskilda markägare, stat och kommun. Länsstyrelsen anser därför att föreliggande avgränsning skall gälla tills vidare.

Botaniska Sällskapet i Jönköping påpekar att mindre utökning av område mellan Gigeryd och Älgafall bör göras samt att olaga dikning vid Spexhultabäcken, Älgafall bör åtgärdas. Angående utvidgning av gränsen, se ovan. Den olaga dikningen är åtgärdad enligt Länsstyrelsen i tidigare Skaraborgs län.

Habo kommun yttrar sig över den olaga dikningen i övrigt har man inga erinringar mot förslaget. Angående dikningen, se ovan.

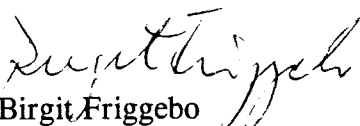
Skaraborgs läns Naturskyddsförening, se Botaniska sällskapet.

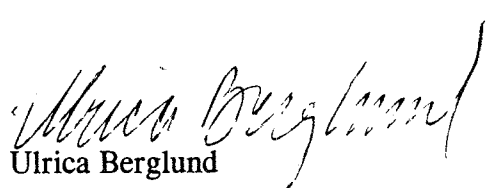
Synpunkter har också inkommit från enskilda markägare angående jakten. Länsstyrelsen meddelar härmed att det enligt föreskriften A.2, är tillåtet att hämta fäلت vilt med hjälp av motorfordon. Enligt A.17, är det tillåtet att medföra lös hund vid jakt. Beslutet skiljer på vad sakägare (föreskrifterna under A.) och allmänhet (föreskrifterna under C.) har att iakttä. Enligt föreskrifterna under C., dvs för allmänheten, är det ej tillåtet att medföra okopplad hund.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga 3 (formulär 7).

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Birgit Friggebo, beslutande, länsråd Bo Landholm, naturvårdsdirektör Johan Uhr, länsassessor Göran Kjell och byrådirektör Ulrica Berglund, den sistnämnda föredragande.

Birgit Friggebo

Ulrica Berglund

1998-08-13

231-3241-89

Bilagor

1. Beslutskartor skala 1:10 000
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar (formulär 7)
4. Sakägarförteckning
5. Skötselplan
6. Sändlista

